

Pau i l'exemple "d'inculturar amb delicadesa el missatge de la fe"

Dij, 7/11/2019 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 6 de novembre 2019

Catequesi sobre els Fets dels Apòstols

Estimats germans i germanes, bon dia!

Continuem el nostre "viatge" amb el llibre dels Fets dels Apòstols. Després de les proves viscudes a Filip, Tessalònica i Berea, Pau arriba a Atenes, al cor de Grècia (cfr *At* 17,15). Aquesta ciutat, que vivia a l'ombra de les antigues glòries malgrat la decadència política, mantenia encara la primacia de la cultura. Aquí l'Apòstol «tremola en el seu interior veient la ciutat plena d'ídols» (*At* 17,16). Aquest "impacte" amb el paganisme, però, en lloc de fer-lo fugir, l'empeny a crear un pont per dialogar amb aquella cultura.

Pau opta per entrar a tenir un tracte familiar amb la ciutat i comença així a freqüentar els llocs i les persones més significatives. Va a la sinagoga, símbol de la vida de fe; va a la plaça, símbol de la vida ciutadana; i va a l'Areòpag, símbol de la vida política i cultural. Es reuneix amb els jueus, filòsofs epicuris i estoics, i molts altres. Es troba amb tota la gent, no es tanca, va a parlar amb tothom. Així Pau observa la cultura, observa l'ambient d'Atenes «a partir d'una mirada contemplativa» que descobreix «aquell Déu que viu a les seves cases, als seus carrers i a les seves places» (*Evangelii gaudium*, 71). Pau no mira la ciutat d'Atenes i el món pagà amb hostilitat sinó amb els ulls de la fe. I això fa que ens qüestionem la nostra manera de mirar les nostres ciutats: les observem amb indiferència? Amb menyspreu? O potser amb la fe que reconeix els fills de Déu enmig de multituds anònimes?

Pau tria la mirada que l'empeny a omplir l'espai buit que hi ha entre l'Evangeli i el

món pagà. Al cor d'una de les institucions més cèlebres del món antic, l'Areòpag, ell ofereix un exemple extraordinari d'inculturació del missatge de la fe: anuncia Jesucrist als adoradors d'ídols, i no ho fa atacant-los, sinó fent-se «pontífex, constructor de ponts» ([Homilia a Santa Marta, 8 maig 2013](#)).

Pau s'inspira en l'altar de la ciutat dedicat a «un déu desconegut» (At 17,23) - hi havia un altar amb un escrit "al déu desconegut"; no hi havia cap imatge, res, només aquella inscripció. Partint d'aquella "devoció" al déu desconegut, per empatitzar amb els seus oients proclama que Déu «viu entre els ciutadans» ([Evangeli gaudium](#), 71) i «no s'amaga de qui el busca amb el cor sincer, encara que ho faci a les palpentes» (*ibid.*). Precisament és aquesta la presència que Pau vol revelar: «Aquell que, sense conèixer-lo, vosaltres adoreu, jo us l'anuncio» (At 17,23).

Per revelar la identitat del déu que adoren els Atenencs, l'Apòstol parteix de la creació, és a dir de la fe bíblica en el Déu de la revelació, per arribar a la redempció i al judici, el missatge pròpiament cristià. Mostra la desproporció entre la grandesa del Creador i els temples construïts per l'home, i explica que el Creador es deixa trobar sempre perquè tots el puguin trobar. D'aquesta manera Pau, segons una bella expressió del Papa Benet XVI, «anuncia Aquell que els homes ignoren, però que coneixen: el Desconegut-Conegut» (Benet XVI, [Troçada amb el món de la cultura al Col·legi dels Bernardins](#), 12 set. 2008). Aleshores, convida a tothom a anar més enllà «dels temps de la ignorància» i a decidir-se per la conversió davant del judici imminent. Pau arriba així al *kerygma* i fa al·lusió a Crist, sense citar-lo, definint-lo com l'«home que Déu ha designat, donant-nos a tots uns prova certa fent-lo ressuscitar d'entre els morts» (At 17,31).

I aquí hi ha el problema. La paraula de Pau, que fins ara mantenia els interlocutors amb la respiració tallada - perquè era un descobriment interessant -, troba un escull: la mort i resurrecció de Crist apareix com una «ximpleria» (1Cor 1,23) i desvetlla burles i escarnis. Pau aleshores s'allunya: sembla que el seu intent ha fallat, i en canvi alguns s'adhereixen a les seves paraules i s'obren a la fe. Entre aquests hi ha un home, Dionís, membre de l'Areòpag, i una dona, Damaris. També a Atenes l'Evangeli s'arrela i pot córrer a dues veus: la de l'home i la de la dona!

Demaneu també nosaltres a l'Esperit Sant que ens ensenyi a construir ponts amb la cultura, amb aquells que no creuen o que tenen una fe diferent de la nostra. Sempre construint ponts, sempre la mà estesa, sense agressions. Demaneu-li la capacitat d'inculturar amb delicadesa el missatge de la fe, adreçant a tots aquells que desconeixen el Crist un mirada contemplativa, moguda per amor que escalfa fins i tots els cors més endurits.

Traducció: Josep M. Torrents